

[Albertsen.]

grundelse derfor, en vis viden derom. Men når han her oplyser, at der ikke er teknisk mulighed for at stille ændringsforslag på dette område, skyldes det et totalt ukendskab, og de, der i givet fald har vejledt hr. Glistrup, har altså vejledt ham forkert. For selvfølgelig kan der stilles ændringsforslag til budgettet fra Parlamentets side. Et sådant ændringsforslag er på intet tidspunkt fremkommet fra den repræsentant, som fremskridtspartiet har i Europa-Parlamentet.

Det er rigtigt, at den pågældende er ene om at repræsentere denne gruppe – og jeg håber for øvrigt, der aldrig bliver flere fra gruppen i fremtiden – men han har nøjagtig de samme, ja måske oven i købet endnu bedre arbejdsbetingelser end andre for at få dette teknisk realiseret. Derfor er de undskyldninger og søforklaringer, som hr. Glistrup giver i denne anledning, helt urimelige og har ikke noget med sandheden at gøre. Hr. Glistrup havde tjent sig selv og sit parti bedre, hvis han havde affundet sig med den forklaring, som hr. Jørgen Junior gav i første omgang, og som jeg havde lejlighed til at takke ham for.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jeg fastholder den fulde rigtighed af, hvad jeg har sagt både i første og anden omgang.

Ministeren for udenrigsøkonomi (Ivar Nørsgaard):

Til hr. Maigaard skal jeg oplyse, at vi ikke vil gå ud over de 118 mill. RE i betalingsbevillinger, men der er dette komplicerede med forpligtelsesbevillinger; forpligtelsesbevillingerne giver imidlertid ikke Parlamentet øget råderum i 1977.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag af Bodil Emanuel (se foran) til forslag om motiveret dagsorden af *Maigaard* (se foran) *forkastedes* med 23 stemmer mod 20; 110 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag af Jørgen Junior (se foran) til forslag om motiveret dagsorden af *Mai-gaard* (se foran) *vedtoges* med 23 stemmer mod 20; 110 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Det således ændrede forslag om motiveret dagsorden, sålydende:

»Idet folketinget pålægger regeringen at udvise den største sparsommelighed ved udarbejdelsen af EFs budgetter, går tinget over til næste sag på dagsordenen.« *forkastedes* med 108 stemmer mod 39; 6 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 12.30.

Mødet udsat kl. 11.30.

Mødet genoptaget kl. 12.30.

Den næste sag på dagsordenen var:

Forhandling om undervisningsministerens redegørelse af 1. december 1976 (om karaktergivningen i folkeskolen).

(Redegørelse nr. III. Redegørelsen givet 1/12 76).

Erling Olsen (S):

Socialdemokratiets holdning på folkeskoleområdet fremgik klart af hr. Heinesens forslag til ny folkeskolelov. Det var vort ideologiske flagskib, og dér gik vi ind for en folkeskole uden deling, uden prøver og uden karakterer. Men vi erkendte, at folkeskolen har krav på, at nye folkeskolelove vedtages med så bredt et flertal, at man ikke risikerer, at en folkeskolelov skal laves om efter hvert valg, og derfor gik vi på kompromis. Vi accepterede en vis deling i visse fag i de senere klasser i et grundkursus og i et udvidet kursus. Vi accepterede, at der holdtes prøver, men de gjordes frivillige, og vi accepterede, at man bevarede karaktergivningen, idet vi dog også så fik forligspartiernes tilslutning til at igangsætte et udredningsarbejde, der skulle stræbe imod en forenkling af karakterskalaen.

I dette udredningsarbejde lagde vi to ting. Den ene var, at vi ønskede en skala med færre trin, og den anden var, at vi ønskede en karakterskala, der bedømte eleverne i forhold til det,

[Erling Olsen.]

som de skulle kunne, og ikke i forhold til hinanden. Vi fandt 13-skalaen egentlig uforenelig med den nye folkeskolelov, fordi man har en fælles prøve for elever, der har gået på grundkursus, elever, der har gået på udvidet kursus, og elever, der har gået i udelt klasse. Hvis man som i 13-skalaen bedømmer eleverne i forhold til hinanden, sker der ulykker, når man anvender 13-skalaen, for så betyder det, at den person, der har lavet en præstation som i forhold til grundkursusforudsætningerne er over middel, risikerer at få en karakter, der er under middel, når han eller hun går op til en fælles prøve med elever, der har været på udvidet kursus. Det betød reverenter talt, at man skulle stille sig på hovedet for at hitte ud af, at det 6-tal, som grundkursuseleven havde fået, i virkeligheden var et 9-tal, og da vores parti ikke kan lide at stille tingene på hovedet, fandt vi ud af, at man behøvede nok en ny karakter-skala; derfor afventede vi i spænding udredningsarbejdet.

Det var der andre partier der ikke gjorde. De krævede en folketingsdebat, og her fik de imod vore stemmer vedtaget en dagsorden, som fastslog, at efter folketingsflertallets mening var 13-skalaen forenelig med den nye folkeskolelov. Berlingske Tidende skrev meget fornuftigt dagen efter, at folketingsflertallet med samme ret kunne have vedtaget, at månen var en grøn ost. Nå, men regeringen måtte loyalt efterleve folketingsflertallets opfattelse, og da udredningsarbejdet var færdigt, gik undervisningsministeren til folketingets undervisningsudvalg for at høre, om man var villig til at anvende det udkast til en 5 trins skala, som forelå, et udkast, der i øvrigt var mere foreneligt med den nye folkeskolelov.

Men hvad gjorde udvalgets flertal? Jo, nedad vendte man alle tommelfingrene, og det var mange, og herefter havde ministeren ikke andet at gøre end at sige, at nu kunne man anvende 13-skalaen. Der blev så udsendt en bekendtgørelse, vistnok i oktober måned 1976, om, at man fortsat skulle anvende 13-skalaen i folkeskolen.

Hvad sker der så? Så sker der det ejendommelige, at både i pressen og i spørgetiden bliver ministeren spurgt om, hvornår hun udsender nye retningslinjer for anvendelsen af 13-skalaen, tilmed af repræsentanter for de partier, der havde vedtaget, at 13-skalaen var meget forenelig med den nye folkeskolelov.

Som det fremgår af ministerens skriftlige redegørelse, har hun gjort sig vældig umage for at imødekomme folketingsflertallets ønsker. Det er intet under, at hun nu sidder og trækker sig i hestehalen, der snart kommer til at ligne en gråskimmels, hvis ikke folketingsflertallet snart kan fortælle hende, hvordan hun skal male månen grøn. Når ministeren nu har bedt om denne redegørelsesdebat, er det vel for at høre, hvad det er, folketingsflertallet vil, og det vil vi da også meget gerne høre i socialdemokratiet. Vi er meget spændt på at få at vide i den følgende debat, hvad det er, disse ulyksalige 13-skalapartier stiler imod. Vil de fortsat have, at man skal stå på hovedet for at se, at grundkursuselevens 6-tal i virkeligheden er et 9-tal, eller har de andre og mere konstruktive ideer? Eller har de blot været ude med det politiske syvtal?

Tove Nielsen (V):

Venstre har med stor bekymring og foruroligere iagttaget ministerens bestræbelser på administrativt at modarbejde det, som folketingets flertal har vedtaget.

Som tidligere nævnt, også i ministerens redegørelse, vedtog et flertal i folketinget den 29. april i år i form af en dagsorden, at 13-skalaen er forenelig med den nye folkeskolelov.

Folkeskoleloven trådte som bekendt i kraft den 1. august i år, og i folkeskolelovens § 12, stk. 1, står, at eleven og forældrene regelmæssigt skal underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen. På 8.-10. klassetrin udtrykkes bedømmelsen af elevernes standpunkt i prøvefagene ved hjælp af en karakter. Ved »regelmæssigt« forstår mindst 2 gange om året. Det vil sige, at på skolerne giver man oftest karaktererne på et eller andet tidspunkt her før jul, og vi ved da også, at skolerne igennem de senere måneder har forberedt sig herpå. Men skolerne har imidlertid ikke fået den vejledning, de har haft krav på, angående karaktergivningingen. Dette bevirker, hvad venstre meget beklager, at der skabes en unødvendig og ganske uheldig uro og usikkerhed omkring den vedtagne folkeskolelov.

Undervisningsudvalget har i en skrivelse af 3. december i år modtaget en henvendelse fra Hald Ege skole angående den ubehagelige situation, man står i, og jeg skal citere dette brev:

»Dette for at protestere over for den urimelige situation, skolens lærere og elever befinder sig i med hensyn til manglende retningslinjer

[Tove Nielsen.]

for karaktergivningen under den ny folkeskolelov.

Problemet stiller i den grad loyaliteten på spil over for gældende love og bekendtgørelser, ligesom det i helt urimelig grad skaber splittelse og strid i ellers velfungerende lærerråd. Lærerne har loyalt påtaget sig det ekstraarbejde, som den nye folkeskolelov medfører for dem. Skal dette arbejde fortsatte, må en afklaring på karaktergivningens område snarest fremkomme.«

Mere præcist kan situationen i skolerne ikke udtrykkes. Har det virkelig været ministerens mening at forårsage en sådan urimelig situation ved administrativt at undlade at give de fornødne meddelelser betids? Det er jo netop ministeren, som ifølge folkeskoleloven fastsætter regler om kravene i de enkelte fag ved prøverne, om indstilling til prøverne, om prøvernes afholdelse, om bedømmelse og karaktergivning og om afgangsbetisernes udformning.

På trods af at ministeren havde folketingets dagsorden af 29. april at rette sig efter, sker der ikke noget over for omverdenen før den 26. oktober, hvor ministeren endelig udsender bekendtgørelsen om 13-skalaen.

Tilføjes skal jo også, at udgangen på et samråd i undervisningsudvalget den 1. september i år var, at ministeren konkluderede, at da et flertal ikke kunne følge hendes ønske om en 5 trins skala med bogstaver, ville det fortsat være 13-skalaen, der skulle anvendes.

Hvorfor skal tiden trækkes ud, når ministeren burde være den første til at vide, at det hæster med hensyn til at give meddelelse om skalaen og dens anvendelse i en ny skolestruktur? Det sidste – netop cirkulæret om anvendelsen af 13-skalaen, og det er det ganske afgørende – mangler vi fortsat.

I bekendtgørelsen af 26. oktober, § 1, meddeler ministeren, at cirkulæret af 6. februar 1963 om anvendelsen af karakterskalaen ikke finder anvendelse. Altså ved ministeren, at der er et manglende cirkulære om vejledning i anvendelsen af karakterskalaen.

Derfor undrer det mig også, at ministeren i et dobbeltinterview med mig i Berlingske Tidende den 28. november i år udtaler – og jeg citerer herfra:

»Vi har omhyggeligt sendt besked ud til skolerne, hvoraf fremgår, at den vejledning, der tidligere er sendt ud omkring 13-skalaen, også skal anvendes i den foreliggende situation.

Og der er ikke brug for særlige vejledninger omkring dette.«

Dette kan jo ikke stemme overens med den udsendte bekendtgørelse, jeg lige før omtalte, og det medvirker yderligere til at forvirre situationen, at der ikke er overensstemmelse mellem ministerens handling og ministerens tale.

Nu ser det imidlertid ud til, at ministeren endelig er blevet belært om, at der skal en vejledning ud til skolerne, eftersom ministeren slutter sin redegørelse af med at sige:

»Der er nu fremlagt forslag til løsninger, og efter en eventuel debat bør skolerne snarest muligt kunne få besked om yderligere retningslinjer for karaktergivning.«

Jeg ved egentlig ikke, om jeg skal le eller græde, når ministeren på dette sene tidspunkt i skoleåret må indrømme, at der naturligvis skal vejledes i karaktergivningen på skolerne. Men jeg ved, at det er en fuldstændig bagvendt fremgangsmåde, ministeren har valgt ved den 1. december at give folketinget en redegørelse og, som hun sagde i spørgetiden den 24. november, at anmode de partier, der har stemt for 13-skalaen den 29. april, om at fortælle, hvordan de mener den skal administreres. Det er nødvendigt at sige til ministeren, at folketinget lovgiver og ministeren er den udøvende. Det ved ministeren udmærket, i hvert fald har hun tidligere fortalt mig det.

Hvad enten ministeren kan lide karakterer eller ej, hvad enten ministeren kan lide 13-skalaen eller ej, så har hun at administrere det, som folketinget har vedtaget. Hun har hele sin administration til hjælp, så der er ingen undskyldning for, at det ikke er sket endnu.

Jeg skal da til slut erklære mig enig med ministeren i nogle bemærkninger i redegørelsen, hvori hun siger, at de nævnte problemer ved karaktergivningen er mere af uddannelsespolitisk og skolepolitisk karakter end af administrativ karakter. Jeg er enig heri, og det er jo netop sagen i en nøddeskal.

Naturligvis kan 13-skalaen administreres, og ministeren skal meddele hvorledes; ministeren har da også trukket nogle ting frem i sin redegørelse herom. Men når det ikke er sket tidligere, er det jo netop, fordi ministeren har et andet uddannelsespolitisk og skolepolitisk syn.

Hr. Erling Olsen var også inde på, at man i socialdemokratiet, i regeringen, havde et andet syn end det, der er vedtaget i den nye folkeskolelov. Men ikke engang undervisningsministeren kan sætte sig ud over en folketingsafgørel-

[Tove Nielsen.]

se, så nu er det altså op til ministeren at handle og at handle hurtigt, for ellers er situationen den, at 8. klasse i det skoleår, vi er inde i, ikke har mulighed for at få den bedømmelse, som folkeskoleloven siger de skal have.

Jytte Røge (FP):

Jeg synes ærlig talt, at man lider noget af proportionsforvridning i dette hus, når man kan vedtage en taletid på kun 5 minutter til hr. Maigaards forespørgsel om EF-udgifter, mens den arme 13-skala skal begunstiges med en taletid på 15 minutter. Det burde have været omvendt. Efter vor mening er hr. Maigaards forespørgsel af langt større interesse for Danmark end 13-skalaen, al den stund vi i slutningen af april havde en daglang debat om karaktergivning.

Som man vil erindre, mandede denne debat ud i, at folketetinget vedtog, at 13-skalaen er forenelig med den nye folkeskolelov. Herefter måtte det være ministerens opgave at meddele skolerne, hvordan 13-skalaen nu skulle administreres. Det kan bestemt ikke være folketingets opgave. Som sagt var det sidst i april måned, så der har været tid nok til at give skolerne de retningslinjer, man nu efterlyser.

Alligevel kan det undre mig, at der er blevet så meget postyr ude på skolerne, for når man ikke har modtaget noget cirkulære, må det hidtidige da stadig være gældende. Lærerne må da også siden sommerferien løbende have givet eleverne karakterer for deres præstationer. Her må de da have brugt 13-skalaen. Hvad ellers?

Fremskridtspartiet stod ikke bag vedtagelsen af den nye folkeskolelov og har derfor heller ikke bedt ministeren om at sætte et udredningsarbejde i gang med henblik på at forenkle 13-skalaen, men ministeren skal da ikke have utak, fordi hun er kommet med denne redegørelse. Det har da også været interessant at læse, hvad den nedsatte arbejdsgruppe har gjort sig af tanker i denne anledning.

Alle er klare over, at problemet især består i, at man i realiteten har indført den udelte skole, men for at imødekomme kritiske røster har foretaget denne opdeling af eleverne i grundkursus og udvidet kursus. Men så er det, at man ikke vil tage konsekvensen af denne deling og lade eleverne gå op til hver sin prøve med forskelligt indhold.

Efter fremskridtspartiets mening er det helt

tåbeligt, at eleverne på det udvidede kursus ikke kan få lov til at vise, om de har tilegnet sig det stof, som de har fået undervisning i. Det svarer til, at elever i 3. real i dag skulle op til samme prøve som elever i 10. klasse, og det er der ingen der ville drømme om at fore-slå.

Det er klart, at de løbende standpunkt-karakterer meget vel kan vise et helt andet billede end eksamenskarakterer. Det er uheldigt, idet den formodentlig højere eksamenskarakter kan give det indtryk, at eleven er dygtigere, end han eller hun i virkeligheden er. Det kunne der rådes bod på ved på eksamenspapirerne også at anføre årskaraktererne. At man på afgangsbrevet angiver karakteren med oplysning om, hvorvidt eleven har modtaget undervisning på grundkursus, udvidet kursus eller udelt undervisning, må være en selvfølge.

Det er ingen hemmelighed, at ministeren helst ser karakterer i folkeskolen helt afskaffet. Fremskridtspartiet er af en ganske anden mening. Vi mener tværtimod, at prøver og karakterer skal gives igennem hele skoleforløbet og ikke blot i 8., 9. og 10. klasse. Børnene og deres forældre har krav på at vide, hvordan de står hele tiden. Det er i elevens interesse at få konstateret, om der er ting, som han eller hun ikke forstår, ligesom det er i lærerens interesse at få konstateret, i hvilket omfang hans undervisning er lykkedes efter det, der var hensigten med den.

Endvidere viser alle undersøgelser, at eleverne selv ønsker at få deres præstationer vurderet i form af karakterer. Min egen erfaring på dette område viser det samme. De ønsker også en skala med mange trin, så selv den mindste fremgang kan registreres. Derfor ville det efter fremskridtspartiets mening være ulykkeligt, dersom man ville følge arbejdsgruppens flertalsindstilling med en 5 trins skala med bogstav-symboler. Jeg er stensikker på, at i praksis ville lærerne selv forsyne en sådan skala med pluser og minusser eller pile i op- og nedadgående retning for at gøre den mere differentieret. Jeg kan heller ikke se, hvorfor bogstaver skulle være bedre end tal. Det kan da kun være, fordi man er bange for, at eleverne vil kunne fristes til at regne deres gennemsnit ud og derved konkurrere unødigt. Det er et decideret socialistisk synspunkt, at ingen må udmærke sig fremfor andre. Det er helt tåbeligt, at når det gælder boglig viden, så må ingen konkurrere, men

[Jytte Røge.]

gælder det f. eks. idræt, er der overhovedet ingen begrænsninger. Vi lever nu engang i et konkurrencesamfund, hvilket børnene vil opleve, så snart de kommer uden for skolens beskyttende porte.

Arbejdsgruppen gør meget ud af at beskrive fordele og ulemper ved såvel den normrelaterede som den målrelaterede skala. I praksis vil det for læreren være en blanding af begge dele, når han eller hun skal bedømme en elev, hvilken skala man så end vælger. Derimod tror jeg, at eleverne vil have meget svært ved at forstå den målrelaterede skala. Elever har en meget fin fornemmelse for, hvordan de ligger i forhold til hinanden, og ønsker en bekræftelse på, at deres egen vurdering er rigtig. Resultatet vil blive, at de opfatter læreren som meget uretfærdig, når størsteparten af en klasse får samme karakter for forskellige præstationer.

Man må heller ikke overse, at erhvervslivet vil få svært ved at udvælge den bedst egnede til et job, dersom den store part af elever møder med ens karakterer. Risikoen vil derfor være, at erhvervslivet vil indføre egne prøver, hvilket ikke kan være til gavn for folkeskolen.

Fremskridtspartiet må derfor konkludere, at 13-skalaen på fuldt trykkelige måde kan anvendes i hele skoleforløbet, og overlader til ministeren at foretage det videre fornødne.

Formanden:

Må jeg om taletiden sige, at den skal man opfatte som en ret og absolut ikke som en pligt.

Lone Dybkjær (RV):

Nu tog formanden ordet ud af munden på mig, for jeg havde faktisk tænkt mig at sige et par ord om det med taleretten og talepligten, men det skal jeg så undlade.

Det radikale venstre har været med til at skrive under på, at vi skulle have en redegørelsesdebat her i dag, fordi vi fandt, at det var vigtigt og nyttigt at få en endelig afslutning på debatten om dette spørgsmål.

For at tage konklusionen først vil jeg sige, at vi tager ministerens redegørelse til efterretning, og vi mener ikke, at hun kan gøre andet end det, hun har gjort i denne sag. Ministeren har ikke blot efter bedste evne, men også på udmærket vis administreret en vedtagelse, der næsten ikke lader sig administrere.

Så vil jeg godt sige, for at det dog skal være sagt i dag, at det radikale venstre egentlig ikke er tilhænger af karakterer i folkeskolen, og jeg skal i og for sig ikke argumentere nærmere for det; det er der andre der har gjort bedre, end jeg vil være i stand til at gøre det. Vi kan selvfølgelig godt se, at det kan være nødvendigt med en mulighed for en afgangsprøve under en eller anden form, når man går ud af folkeskolen, men vi mener faktisk ikke, at 13-skalaen er nogen god karakterskala, og vi mener, at den burde have været forenklet, lavet om, sådan som det egentlig også fremgår af det forlig, vi har indgået omkring folkeskoleloven.

Jeg synes i og for sig, det fremgår af ministerens redegørelse, at der rejser sig en meget lang række problemer, når man skal bruge 13-skalaen i folkeskolen, men som sagt tror jeg ikke, vi på nuværende tidspunkt kan gøre andet end det, ministeren gør.

Jeg kunne godt fristes til at komme med en enkelt bemærkning til fru Tove Nielsen i anledning af den forespørgselsdebat, der var den 29. april 1976. Fru Tove Nielsen siger – Folketingstidende 1975–76, sp. 9077:

»Meget klart vil jeg sige, at jeg så afgjort ikke betragter karakterer, uanset hvordan disse karakterer er, som nogen som helst form for straf.«

Og det er jo udmærket, at fru Tove Nielsen ikke betragter det som nogen som helst form for straf, men fru Tove Niensens holdning er jo ikke den, der er den generelle holdning. Havde det bare været det, så var tingene meget nemmere. Meget ofte betragter man jo netop karaktergivning som en slags straf, og jeg tror, man skal være meget forsigtig med at starte for tidligt med et konkurrencepræg; jeg tror altså også, vi vil få en lang række problemer med denne 13-skala.

Jeg kunne godt fristes til at citere, da jeg nu oplever folkeskolen indefra, hvad min datter sagde for nogen tid siden, da hun kom hjem – hun går i 1. klasse nu:

»Ih, ved du hvad, Lone. Jeg var ikke engang den langsomste i klassen i dag. Morten var mere langsom end mig.«

Det kunne jo godt være, hun ikke havde været så lykkelig for tilværelsen, hvis hun havde fået et nul.

Kristine Heltberg (SF):

Den 29. april 1976 vedtog folkettinget, at

[Kristine Heltberg.]

2 + 2 er 5 og pålagde derved ministeren at fortolke dette interessante resultat af en addition.

Jeg mener, at de 15 minutter, man har bevilget som taletid, i og for sig havde været meget, meget nyttige at have for folketingsflertallets repræsentanter, når de skulle forklare ministeren og de undrende forligsdeltagere omkring folkeskoleloven og sikkert også ministerens udmærkede administratorer, hvordan dette resultat egentlig skulle fortolkes og virkeliggøres.

Det kan nu engang ikke lade sig gøre at fastholde en skala, der er vedtaget for ét skolesystem, ved et helt nyt skolesystem, det skulle være indlysende og klart, men nogle gange går lidenskaberne over optugtelsen, og man vedtager noget, som i og for sig er noget contradictio in adjecto, hvilket på dansk er udlagt som noget sludder.

Så kan man jo sige, at SF var gået med til folkeskoleforliget under forkerte forudsætninger, fordi vi regnede med, at når man lavede forlig med partier også til højre i salen, f. eks. det, som hedder venstre, kunne man stole på, at dette forlig bandt. Det viste sig så ved denne aprildebat, at det simpelt hen ikke var tilfældet. En lang periode forud havde vi jo nok vores mistanke om, hvor det bar hen, men i april blev vi altså fuldstændig klar over, at dette forlig var ude af verden, og at vi dermed kunne føle os løsgjort fra det, hvad vi jo også har understreget, at vi er.

Jeg vil ikke gentage den protest, som blev fremført fra mit partis side ved den lejlighed. Det er ørkesløst. Jeg vil sige, at jeg synes, det er meget forståeligt, at ministeren gennem denne redegørelse vil prøve at se, om man dog kunne bringe lidt skik på dette temmelig komplicerede om end ikke særlig samfundsomvæltende problem. Og dog. Jeg mener, at selve den idé, at man skal give karakterer i folkeskolen, er noget af en tragisk fejltagelse. Jeg mener, at det er dikteret af mennesker, der mener, at konkurrencesystemet skal indbygges i børn så tidligt som overhovedet muligt, at vi på dette punkt skal lade hånt om alt, hvad der hedder grundtvigske traditioner og arv, at vi simpelt hen skal piske børn ind i et ræssystem, som man så bagefter kan tage afstand fra i højtidelige erklæringer om nærdemokrati og meget andet smuktlydende.

Jeg mener simpelt hen, at en hel masse af

det, der bliver sagt om politiske formål i denne sal både fra partiet venstre og fra fremskridtspartiet, i virkeligheden på et meget, meget lille område, nemlig omkring disse ulyksalige karakterer i folkeskolen, bliver afsløret som noget gedigent hykleri og som en falsk varebetegnelse.

Det er ganske klart, at i og med at vi skaber en folkeskole, som alle børn skal gå i, som de ikke kan dumpe sig ud af, skaber vi et sted, hvor man kan snakke sammen om tingene, og det er ikke sandt, at man ikke kan fortælle forældre og elever om, hvordan indsatsen bør være, og hvad der bør lægges vægt på. Der er noget, der hedder samtale mellem elever og lærere. Der er noget, der hedder samtale mellem forældre, elever og lærere. Alle disse fremgangsmåder er langt, langt mere værdifulde end dette tilstræbte system, som synes at pege på en himmelsk retfærdighed, en objektiv sandhed, som enhver, der har haft med undervisning at gøre, og enhver, der blot har haft med børn at gøre, eller som selv har gået i skole, ved er det modsatte af den himmelske retfærdighed, nemlig en samling af temmelig store tilfældigheder og måske også i visse tilfælde udtryk for sympatier og antipatier mellem bestemte grupper af folk i samfundet.

Der er ingen grund til at tale om karakterer i folkeskolen overhovedet, men særlig grelt er det, når man – og det tror jeg de fleste vil være enige om – er fuldstændig klar over, at børn, der forlader 9. klasse, bestemt ikke har noget at gøre i erhvervslivet, før de har skaffet sig helt anderledes dybtgående kundskaber og helt anderledes dybtgående forudsætninger for at fungere i samfundet. Hvis man endda sagde til mig: det er nødvendigt for os at have karakterer til ingeniører, der skal bygge broer, eller læger, der skal operere blindtarme, eller folk, der skal ansættes, således at man ikke lokker erhvervslivet til at sætte deres egne og langt mere suspekte prøver i stedet for de karakterer, man giver fra de offentligt anerkendte undervisningsinstitutioners side, så ville jeg sige: det kan vi tale om. Men det er fuldstændig meningsløst overhovedet at udstyre folkeskolens elever med etiketter af den ene eller den anden slags. De må naturnødvendigt i bedste fald være tilfældige, i værste fald direkte uretfærdige og urimelige.

Nu vel, dette er man ikke villig til at indse fra folketingsflertallets side, og så må man jo bøje sig for det i det samfund, vi har, og i og

[Kristine Heltberg.]

for sig er det forståeligt nok, at situationen er sådan, for erkendelsen breder sig kun langsomt i samfundet. Men hvis man så dog ville gå med til en forenkling af den skala, der netop står som symbolet på en falsk varebetegnelse, på en himmelsk retfærdighed med alle disse mellemgrader og alle disse mellemkommentarer, som i virkeligheden ikke dækker over andet, end hvad meget tvivlrådige lærere meget ofte blot sjusser sig til, fordi det nu engang ikke er muligt f. eks. at vurdere lille Peter i forhold til hverken norm eller mål. Det er en meget vanskelig opgave for lærerne, og den gøres ikke lettere, hvis de skal stå inde for en så mangedelt skala, som der her er tale om.

Det havde dog været et fremskridt, hvis man var kommet så langt, som man dog var nået i det zaristiske Rusland, nemlig en 5-karakter-skala. Denne skala har i øvrigt vist sig at være nogenlunde nyttig, idet man dog har kunnet bruge den langt hinsides revolutioner og samfundsomvæltninger af forskellig slags. Den er egentlig ikke så ilde at operere med, i hvert tilfælde foregiver den ikke nogen falsk præcision. Det havde været et fremskridt, det havde peget fremad, men selv dette har man ikke kunnet komme til. Det, vi så må spørge om, er, hvad det er for nøjagtige og præcise hjælpemidler, man fra de folketingspartiers side vil give de rådvilde lærere, som spørger, hvordan de skal applicere en skala som 13-skalaen på et system med en niveaudeling, hvor det simpelt hen ikke kan lade sig gøre at fordele karaktererne blot efter en eller anden rimelighed, når man nu ved, at elever, der har gået på udvidet kursus, ikke kan leve op til de samme krav som elever, der har gået på grundkursus. Hvordan kan denne indbyggede uretfærdighed og urimelighed fjernes?

Jeg har med undren lyttet til i hvert tilfælde to af disse flertalspartiers argumentationer og kun fundet rådvildhed og hjælpeløshed. Det er muligt, at man fra de resterende partiers side kan klare denne vanskelige opgave at fortolke, hvad man gør ved et resultat, der siger, at to plus to ikke er fire, men er fem.

Gerda Møller (KF):

Jeg kunne tænke mig lige at starte med de sidste bemærkninger fra fru Kristine Heltberg og sige, at der skam findes mange folkeskolelærere rundt omkring i dette land, som er ud-

mærket godt i stand til at bruge 13-skalaen, og som har en løsning på, hvordan den skal bruges, men det kan jo ikke nytte noget, at hver lærer sidder og bruger sit system. De må jo i hvert fald have en ledetråd at gå efter, og det er den, de venter at få fra ministerens side.

Det konservative folkeparti ønsker 13-skalaen bevaret og anvendt ved karaktergivningen i folkeskolen. Sådan er det vedtaget her i folketinget så sent som den 29. april i år. Denne skala har fungeret siden 1963, og både elever, forældre, lærere og erhvervslivet er fortrolige med den, forstår at vurdere elevens standpunkt på grundlag af den. Efter vor mening har eleverne krav på at få vurderet deres præstation i skolen i forhold til hinanden og ikke efter en skala, der tilslører, at der er forskel på dem. Hvis ikke eleven får mulighed for at vurdere sig selv og sin indsats i forhold til andre, vil der ingen spore være for ham eller hende til at strenge sig an. Udfordringer er nu engang nødvendige her i livet, og det skal ikke skjules for børnene. Vi ønsker heller ingen forvirring omkring karakterskalaen af hensyn til elever og forældre, som vil få vanskeligt ved at forstå, at en større indsats og flid ikke giver sig udslag i karakterbogen.

Det konservative folkeparti stemte ikke for folkeskoleloven, fordi vi ikke ville være med til at liste enhedsskolen ind ad bagdøren. Hr. Erling Olsen fortalte jo kort her i sit indlæg om, hvordan socialdemokratiet havde ønsket folkeskolen: uden eksamen, uden prøver, uden karakterer osv., osv. Det går det konservative folkeparti ikke med til.

Det er heldigvis heller ikke lykkedes for socialdemokratiet i første omgang at få enhedsskolen ind i landet, fordi forældrene har været vågne, har rådet deres børn til at tage den kursusdelte undervisning, naturligvis ud fra den realistiske indstilling, at skal børnene klare sig ude i samfundet, hvor der stilles krav til dem, og hvor konkurrencen ofte kan være hård, må der også stilles krav til dem i skolen, og de må lære at tåle at blive vurderet efter indsats og i forhold til andre. Det vil de alligevel blive, når de søger ud i erhvervslivet eller ind i en senere uddannelse.

Denne indstilling hos forældrene passer naturligvis ikke ministeren; enhver ved jo, at ministeren har erklæret sig for enhedsskolen. Den kunne ministeren ikke komme igennem med, med den sammensætning folketinget har, og så

[Gerda Møller.]

måtte ministeren jo gribe til andre udveje og fik snedigt åbnet mulighed for enhedsskolen lokalt ved at tillade udelt undervisning på 8.-10. klassetrin, hvis skolenævn, lærerråd og skolekommission er enige herom. Ministeren har jo proselytter ude omkring, så hvorfor ikke benytte sig af dem. Enhedsskole skal vi pinedød have, hvis det står til ministeren, og kan ministeren ikke få den ad den ene vej, må der forsøges andre veje, og nu skal det altså ske ved, at ministeren erklærer, at 13-skalaen ikke kan bruges, når der skal gives karakterer til elever på grundkursus og udvidet kursus. Men samtidig tier ministeren stille med, at den skala, som hun finder anvendelig, er den sikre vej til en ensrettet skole uden mulighed for lokal indflydelse på undervisningens indhold og form, og hvor lighedsprincippet bliver det afgørende.

Det vender det konservative folkeparti sig imod. Vi må stadig væk fastholde, at 13-skalaen skal anvendes, og det kan den også, når blot der bliver udarbejdet nye beskrivelser og vejledninger for de enkelte trin. Ingen skal fortælle mig, at der ikke bliver vanskeligheder forbundet med den målrelaterede skala, og at lærerne ikke kommer uden om også at skele til en sammenligning mellem eleverne, akkurat ligesom de lærere, der i dag anvender den normrelaterede skala, ikke kan undgå at skele til de opstillede mål for faget. Det skal i hvert fald nok vise sig vanskeligt at få beskrevet målene så specifikt og så tydeligt, som det burde kunne gøres. Ministeren kan efter min mening nok så meget snakke om et sagkyndigt udvalg, men man skal jo ikke glemme, at flere af de medlemmer, der sad i det udvalg, har en holdning, som jo næppe kan være påvirket af, at de ikke går ind for prøver i folkeskolen.

Det er ministerens opgave at sørge for, at 13-skalaen kan anvendes. Det er ikke noget, ministeren kan kaste over til folkettinget. Enten er man minister og udfører det, som folkettinget pålægger én, eller også må man overlade det til en anden, der vil være sig sit ansvar bevidst. Hvis ministeren virkelig mener, at 13-skalaen ikke kan bruges, og hun ikke ønsker at føre en flertalsbeslutning her i folkettinget ud i livet, må vi have lavet loven om, så ministeren tvinges til at bruge 13-skalaen.

Jeg må altså til slut udtale en skarp kritik af ministerens optræden i denne sag. Når folkettinget siger, at 13-skalaen skal bruges, har

ministeren kun 2 muligheder: enten at bruge skalaen eller at ændre bekendtgørelsen og eventuelt stille forslag om lovændring, så skalaen kan bruges. Ministeren kan naturligvis ikke blot stille sig fornærmet an og sige, at det er folkettingets opgave at vise, hvordan problemet skal løses. Det er og kan aldrig blive folkettingets opgave, det er ministerens. Kan 13-skalaen efter ministerens mening ikke anvendes, uden at der ændres i folkeskoleloven, så kom med forslaget og lad os behandle det!

Chr. Christensen (KrF):

Den 29. april 1976 konstaterede et flertal i folkettinget igennem en dagsorden, at 13-skalaen var forenelig med den nye folkeskolelov. Under den debat, der gik forud for vedtagelsen af dagsordenen, gjorde jeg gældende, at eleverne efter vor opfattelse har krav på at få en vurdering af deres præstationer eller standpunkter, der viser, om de er hjemme i deres stof, om de er i stand til at tilegne sig viden, om de har overblik, og om de kan tage selvstændig stilling til de forelagte problemer. Jeg gav også udtryk for, at 13-skalaen var så differentieret, at den var velegnet til brug for denne vurdering. Jeg gav ligeledes udtryk for, hvorfor vi burde have en så differentieret skala som 13-skalaen.

Jeg takker ministeren for den skriftlige redegørelse, men jeg finder det ikke rigtigt ved denne lejlighed yderligere at gå ind i en debat om karakterskalaen, idet folkettinget igennem vedtagelsen af dagsordenen den 29. april i sidste samling har taget stilling til 13-skalaens anvendelighed i folkeskolen. Det må derefter være ministerens administrative opgave igennem de nødvendige cirkulærer og bekendtgørelser at få skalaen til at virke i praksis.

Første skridt har ministeren taget med bekendtgørelsen af 26. oktober i år, men det er mit indtryk, at man rundt omkring på skolerne forventer, at ministeren så snart som muligt udsender en vejledning om, hvordan skalaen skal anvendes på grundkursus, udvidet kursus og i de sammenholdte klasser.

Da centrum-demokraternes ordfører i denne sag, hr. Arnfast, ikke kan være til stede under debatten, har jeg lovet at give meddelelse om, at de synspunkter, jeg her har fremlagt, også dækkes af centrum-demokraterne.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg er enig med dem, der har sagt, at denne

[Freddy Madsen.]

debat er udtryk for en enorm proportionsforvængning. Store og afgørende spørgsmål, der omfatter f. eks. hele arbejdsmarkedet, kan klares i løbet af en 2-3 dage og nætter herinde i tinget, men nu har vi i snart mange måneder diskuteret frem og tilbage om karakterskalaer.

Jeg har udtrykkelig i den debat, vi havde sidste gang, givet udtryk for mit partis standpunkter, og dem skal jeg ikke gentage. Jeg vil blot gøre et par bemærkninger ved denne lejlighed om, hvad formålet kan være fra fru Tove Nielsen og andre til højre i salen med at føre denne debat videre. Det er vel ikke nogen stor sag, den her, men det viser, at man langt ned i detaljer er parat til at kæmpe for synspunkter, der skal opretholde sorteringssystemet med alle de følger, det også har på længere sigt af social karakter. Enhver kan se, at 13-skalaen anvendt på de to kurser, man har i folkeskolen, vil udvikle og cementere det sorteringssystem, vi altid har haft, men som man påstod skulle om ikke forsvinde så i hvert fald væsentligt afdæmpes i den nye folkeskolelov. Men det er vel karakteristisk, at den eneste, som i arbejdsgruppen under uddannelsesrådet har taget forbehold, er repræsentanten for arbejdsgiverne. Hermed har man vel også noget af forklaringen på, hvorfor fru Tove Nielsen med så stor ihærdighed kører denne sag frem.

Nu har jeg ikke nogen forventninger om, at det gør dybere indtryk på fru Tove Nielsen, hvad jeg mener i denne sag. Derfor skal jeg tillade mig at citere, hvad et pænt borgerligt blad som Aarhus Stiftstidende mener om den sag. Efter at man i en ledende artikel har harceleret over, at denne sag stadig væk, som man siger, kører tomgang her, siger man:

»Tove Niensens fornærmede attitude er ikke overraskende. Sammen med andre borgerlige partier er hendes parti, venstre, på det seneste blevet bannerfører for en uddannelsespolitik af sort reaktionært tilsnit«.

Det siger Aarhus Stiftstidende om den uddannelsespolitik, som partiet venstre og fru Tove Nielsen står for. Det er hårde ord i december, også hårdere end jeg havde turdet bruge, men når Aarhus Stiftstidende siger det, så kan jeg da godt erklære mig enig. Det fortæller noget om, hvad det her drejer sig om. Jeg forventer ikke, at det gør indtryk på fru Tove Nielsen, men det kunne dog være, at det kunne vække til eftertanke andre steder.

Steen Folke (VS):

Nu kan det være nok! Vi er mange, der mener, at den slendrian, som præger hele samfundet, nu må være slut, den slendrian, der præger ikke mindst vore børn og unge. Opdragelsen må ind i fastere baner. Autoritet og disciplin er begreber, som er så godt som ukendte for vore børn og unge. Skolen er præget af disciplinkrisen. Eksamen er som bekendt ikke, hvad den har været, og nu er der snigende bestræbelser på at udhule karaktersystemet, som er så afgørende for karakterdannelsen. – Nå for pokker. Jeg kan se, jeg har fået fat i det gale manuskript. Det er udarbejdet, da vi for nogle måneder siden havde den sidste store debat om dette for samfundsudviklingen så uhyre centrale spørgsmål.

Skal vi have en 5 trins karakterskala eller en 10 trins karakterskala? Det er spørgsmålet. Hvis da ikke de radikale vil foreslå en 7 trins skala for at give det samarbejdende folkestyre endnu en chance.

Kunne vi ikke vedtage, at folketinget fast mindst to gange om året skal debattere karaktergivningen? Arbejdsløsheden og betalingsbalancen magter folketinget jo alligevel ikke at gøre noget ved. I stedet kunne man debattere et område, hvor folketinget virkelig kan vise, hvilken magt det besidder, magten til at diktere skolerne nogle helt urimelige karaktersystemer. I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at en 5 trins skala og en 10 trins skala, som 13-skalaen jo er, i princippet er lige urimelige. Der er kun tale om gradsforskelle.

Den grundlæggende misere stammer fra det meningsløse kompromis om folkeskoleloven mellem SF og venstre. Det er meningsløst at vurdere børn, som har modtaget forskellig undervisning på henholdsvis grundkursus og udvidet kursus, efter samme målestok. Det er vel at mærke meningsløst, hvad enten der er 5 eller 10 trin på målestokken. Dette understreger urimeligheden i, at ministeren spilder vores tid med sin redegørelse.

Men på den givne foranledning vil jeg gerne gentage, at VS i det hele taget er modstander af karaktergivningen. Jeg har til dagens ordførere omdelt en Radisehistorie, som udmærket demonstrerer karaktergivningens meningsløshed. Jeg tillader mig at citere Sørens Bruns søster, Nina, der spørger: Blev jeg bedømt efter mit talent? Skal jeg dømmes for mine geners fejl? Eller blev jeg bedømt efter min

[Steen Folke.]

gode vilje? Jeg gjorde, hvad jeg kunne. Måske blev jeg bedømt efter min viden om emnet? Skal De så ikke som min lærer og Deres evne til at meddele mig Deres kunnen dele karakteren med mig?

Jeg kan oplyse, at VS har tilforordnet Søren Bruns søster, Nina, som sagkyndig rådgiver for partiet i karakterspørgsmål med henblik på de fremtidige debatter i folketinget.

Mysager (V):

Som den, der gennem mit spørgsmål til ministeren har forårsaget, at vi har fået denne redegørelse, vil jeg gerne takke ministeren for redegørelsen, også fordi jeg deri kan se, at ministeren virkelig har søgt at gøre op med nogle ting, som der måtte gøres op med.

Nu er det en kendt sag for alle herinde, at jeg ikke har nogen lang erfaring i dette arbejde. Til gengæld har jeg nogen erfaring i at sidde i den anden ende, i at sidde og vente på bekendtgørelser og cirkulærer fra ministerier, i at sidde og forsøge på at få bekendtgørelser og cirkulærer til at passe sammen med det, der egentlig er vedtaget her i folketinget. Jeg kan forsikre såvel ministeren som medlemmerne af folketinget om, at det ikke altid er lige morsomt at sidde i den ende. I den ende sidder lige i øjeblikket en mængde af folkeskolens lærere, der underviser i 8. klasse, og det er grunden til, at spørgsmålet er rejst.

Folketingets flertal har konstateret, at 13-skalaen er forenelig med den nye folkeskolelov. Undervisningsministeren giver i sin redegørelse udtryk for, at når man ikke kan få en 5-delt skala, så vil ministeren foretrække 13-skalaen med de nødvendige tekniske ændringer. Dertil er at sige: ja men det er altså de tekniske ændringer, vi mangler.

Ministeren siger videre:

»Som det fremgår af beskrivelserne, er i 13-skalaen indbygget en hovedinddeling i tre hovedgrupper...«

Dér vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det, ministeren citerer her, er det cirkulære af 6. februar 1963, om hvilket ministeren selv har skrevet i bekendtgørelsen af 26. oktober 1976, at det ikke finder anvendelse.

Det er altså disse tekniske forvirringer, der gør, at folkeskolens lærere i 8. klasse i øjeblikket er i en uholdbar situation, som de skal bringes ud af.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige til

fru Jytte Røge, der hævder, at når der ikke er udsendt noget cirkulære, må det hidtidige gælde, at det er der altså ikke tale om i den nuværende situation, for det hidtidige cirkulære er ophævet af ministeren, eller der er i hvert fald sagt, at det ikke finder anvendelse.

Formålet er som sagt, at vi hurtigt får nogle oplysninger, en vejledning, ud til lærerne. Jeg har forstået på afslutningen af ministerens redegørelse, at forudsætningerne med denne redegørelse og med denne debat her nu er til stede for, at vi meget hurtigt kan få denne vejledning ud, og det skal jeg takke for på forhånd.

Halvgaard (FP):

Skal et undervisningsforløb lykkes og være forsvarligt, så er prøver, eksaminer og karakterer en uomtvistelig nødvendighed. Derfor er jeg helt uenig med fru Kristine Heltberg, når hun så stærkt går imod et karaktersystem. Præstationer i skolen eller uden for skolen ønskes vurderet; både børn og voksne forlanger et opnået resultat vurderet. Det er et naturbehov, som det er meningsløst og umuligt at se bort fra. Ros og dadel er nødvendige elementer i opdragelsen af vore børn. Lige så vel som en god karakter er inspirerende for en god præstation, kan en dårlig karakter for en dårlig præstation være et incitament til en større aktivitet.

Derfor ønsker fremskridtspartiet, som vor ordfører, fru Jytte Røge, også har givet udtryk for, både prøver, eksaminer og karaktergivning bibeholdt i folkeskolen og også gennemført allerede fra det 5. skoleår. Jeg er i hvert fald taknemlig for, at fremskridtspartiet ikke har et medansvar for gennemførelsen af den nye folkeskolelov. Vi imødeså den situation, som er opstået, og stillede derfor vore ændringsforslag i forbindelse med lovforslagets behandling. Jeg behøver ikke at gentage, hvad vi ønsker ændret.

Et lovgivningsarbejde, som er gennemført ved et kompromis, er i mange tilfælde utilfredsstillende. Det gælder også i høj grad folkeskoleloven. Det er et stykke lovgivningsarbejde, som 5 partier i fællesskab har gennemført. Det præger tydeligt resultatet, og det har vist sig, at det har givet anledning til stor utilfredshed blandt forældre, lærere og elever. Ja, selv blandt de 5 politiske partier, der har gennemført loven, hersker der stor utilfredshed og strid om, hvordan den i praksis skal gennemføres.

[Halvgaard.]

Debatten her i dag viser også tydeligt, at der er vild forvirring inden for folkeskoleområdet, ikke alene med hensyn til karaktergivning, men også mange andre ting. Var det da ikke en idé at foretage de rettelser i folkeskoleloven, som er nødvendige? Jeg tror, det er noget, befolkningen forventer. Det er i hvert fald først og fremmest af hensyn til samfundet, at vi skal se at få gennemført en fornuftig lovgivning herinde i folketinget. Jeg vil derfor – uden at høre på nogen som helst måde – opfordre de 5 partier, der har ansvaret for lovens gennemførelse, til hurtigst muligt at se at blive enige om at foretage de rettelser og den revision af loven, som er nødvendig.

Erling Olsen (S):

Jeg tror, det er vigtigt, at vi gør os klart, at denne debat ikke drejer sig om, hvorvidt vi skal ændre loven. Vi blev enige om en lov, og vi blev enige om, at den skulle gælde i en rum tid, før vi ændrede den, så det er ikke det, der er problemet. Derfor er det heller ikke problemet, om vi skal have prøver eller karakterer, for det skal vi i det omfang, det står i folkeskoleloven.

Det er heller ikke problemet, om 13-skalaen skal anvendes eller ej, for det har et flertal her i folketinget, først gennem en dagsorden, siden i undervisningsudvalget, givet udtryk for, og det har ministeren taget til efterretning og har handlet derefter. Altså 13-skalaen skal anvendes.

Det, denne debat drejer sig om, er, hvilke problemer 13-skalaens anvendelse giver. Lad mig først nævne de områder, hvor det er problemfrit at anvende 13-skalaen.

Det er problemfrit for standpunktskaraktererne på grundkursus i 8. og 9. klasse, og det er problemfrit for standpunktskaraktererne på udvidet kursus. På hvert af disse kurser går elever, der får samme undervisning, og dér kan man anvende den normrelaterede 13-skala. Det er også problemfrit at anvende 13-skalaen ved folkeskolens udvidede afgangsprøve efter 10. klasse. Eleverne har fået den samme undervisning og går op til den samme prøve.

Dér, hvor problemerne opstår, er ene og alene – men det er også noget meget væsentligt – ved den prøve, der er fælles for elever, der har fået forskellig undervisning. Når man anvender 13-skalaen uden tekniske ændringer, betyder det ganske enkelt, at selv om man ved

prøven har lagt grundkursus, pensum havde jeg nær sagt, som basis for karaktergivning, ja, så får grundkursuseleverne relativt for lidt, og dem med udvidet kursus får relativt for meget. Det er her, vi skal hugge nogle hæle og klippe nogle tæer, og det er det, den tekniske vejledning drejer sig om.

Disse tekniske ændringer er noget, der skal foretages administrativt af ministeren, men, som fru Tove Nielsen sagde, når man foretog sådanne tekniske ændringer, lå der også noget uddannelsespolitisk og noget skolepolitisk, det var i og for sig indbygget i denne teknik. Det er begrundelsen for, at ministeren kommer her og beder om at få en redegørelsesdebat, så hun, inden hun foretager disse ting, kan fornemme, hvad nu folketingsflertallet mener, hvordan man skal gøre det.

Hvad fik hun af svar? Ikke noget som helst, ikke andet end at hun bare værsø havde at udstede disse administrative ting, men ikke noget om, hvad der lå i dem, hun fik ingen råd. Så kan jeg kun sige, at det herefter må være op til ministeren at gøre det. Men jeg vil godt på mit partis vegne give ministeren det råd, at når dette udformes, så må det udformes på en måde, som ikke rammer de elever, der har taget grundkursus, så man ikke på denne måde kompromitterer hele folkeskolelovens idé.

Jeg synes altså, at ministeren nu må gå videre med arbejdet efter de retningslinjer, der er afstukket i redegørelsen, og så må man være trist over, at hun i stedet for at få nogle konstruktive politiske råd i dag bare fik at vide, at hun skulle skrive, men ikke hvad hun skulle skrive.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg skal ikke knytte mange kommentarer til de indlæg, der har været i dag. Hr. Erling Olsen har udmærket sammenfattet, at det jo skortede på praktiske og politiske råd fra de partier, som også havde ansvaret for folkeskoleloven. Jeg synes også, hr. Erling Olsen har svaret på de problemer, som fru Gerda Møller rejste, af formel karakter om, hvad der var ministerens opgave, og hvad der var folketingets opgave.

Over for hr. Chr. Christensen skal jeg bare tilkendegive, at jeg ikke har bedt om en ny debat om karakterskalaen i det hele taget, men alene om bl. a. kristeligt folkepartis opfattelse af, hvordan den vedtagelse, man foretog i april 1976, skulle opfattes.

[Undervisningsministeren.]

Til hr. Mysager blot en tak for forståelsen af de problemer, der her er rejst, og også en tak for den grundige bearbejdelse af redegørelsen, som hr. Mysagers indlæg gav udtryk for.

Så skal jeg slutte med at takke for tilslutningen til redegørelsen fra de radikale, fra SF og, forstod jeg, også venstre.

Gerda Møller (KF):

Jeg føler da lige trang til i anledning af den redegørelse, hr. Erling Olsen kom med her, at sige, at hvis ministeren virkelig havde ønsket at få råd fra folketinget om, hvorledes hun nu skulle administrere 13-skalaen, når der var fælles prøve for de to kurser, hvorfor har ministeren så ikke spurgt os noget før? Hvis ministeren endelig ville have råd, kunne ministeren jo have taget et samråd med undervisningsudvalget om det. Der er gået et halvt år og mere fra den 29. april.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Ændring af overgangsbestemmelse).

(Lovforslag nr. L 151. Fremsat 7/12 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Auken (S):

Forhistorien til dette lovforslag er omhyggeligt omtalt i bemærkningerne til forslaget og i arbejdsministerens fremsættelse.

Realiteten er, at ved de ændringer, der indførtes i arbejdsløshedsforsikringsloven i forbindelse med afskaffelse af den såkaldte 180 dages regel, som jo betød, at der i fremtiden vil være en ensartet dagpengesats for alle nyuddannede, gennemførte vi en overgangsordning, der betød, at folk, som aktuelt havde indrettet sig på en højere dagpengesats, fik 1 år til at indstille sig på den nye fælles sats.

På grund af den tekniske udformning af denne overgangsordning er der utilsigtet opstået nogle problemer for en række arbejdsløse nyuddannede, som såvel ministeren som arbejdsmarkedsudvalget er blevet gjort opmærksom på, og hvor både ministerens og udvalgets kon-

klusion har været, at disse problemer ikke kunne klares på det eksisterende lovgrundlag. Det er derfor tilfredsstillende for det videre arbejde med dette forslag, at arbejdsministeren nu har fremsat dette forslag, således at vi får mulighed for at klare tingene af i arbejdsmarkedsudvalget.

Jeg skal derfor på vegne af samtlige partier i folketinget tilsige ministeren, at vi gerne vil følge den opfordring, der ligger i slutningen af ministerens fremsættelse, hvor det bliver bedt om en hurtig behandling i folketinget. Hvis folketinget beslutter at henvise sagen til arbejdsmarkedsudvalget, skal jeg altså på 10 partiers vegne give tilslutning til en hurtig behandling, så vanskelighederne for disse grupper kan afklares.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget *Ole Espersen*, der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har meddelt mig, at han fra og med den 11. december 1976 atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Hans Hækkerups*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Medlem af folketinget *K. B. Andersen*, der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har meddelt mig, at han fra og med den 15. december 1976 atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Chr. Thomsens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Overførsel af underskud) [af Glistrup m. fl.]. (Lovf. nr. L 44),

og over forslag til lov om ændring af forskel-